

EXPUNERE DE MOTIVE

Finanțarea nerambursabilă de programe și proiecte culturale beneficiază de un cadru legislativ special – Ordonanța Guvernului nr. 51/1998, cu modificările și completările ulterioare –, o parte a autorităților locale preferând, însă, să aplice, pentru același tip de finanțare (culturală), legea generală, Legea 350/2005. Ambele acte normative prevăd seturi similare de condiții pentru eligibilitatea la finanțare a solicitanților și/sau a proiectelor depuse, în etapa de analiză administrativă, și proceduri de evaluare de conținut pentru determinarea beneficiarilor finanțării.

În cursul evaluării proiectelor depuse în cadrul unuia dintre cele două programe de finanțare nerambursabilă pentru proiecte culturale, derulate de Administrația Fondului Cultural Național (AFCN), în ianuarie 2023, prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR, Componenta 11 – Turism și Cultură, Investiția 5), au fost identificate 78 de proiecte integral identice dintr-un total de 183, de la titlu la obiective, activități, rezultate și furnizori de bunuri și servicii. De-a lungul ultimilor 10 ani, au fost identificate, la nivelul AFCN sau al altor finanțatori, și alte cazuri de proiecte identice sau similare într-o proporție foarte mare, situația din 2023 fiind, însă, cea mai amplă și gravă.

Asta, deoarece, în cazul proiectelor și programelor culturale, în mod special și distinct față de alte domenii (în care finanțarea publică asigură preponderent o creștere a capacităților tehnice, administrative sau de competențe), există o prezumție de originalitate a propunerii înaintate spre finanțare provenind din chiar natura acestora – sunt inițiative artistice, de dezvoltare a creativității, de inovare culturală –, acesta fiind și motivul pentru care proiectele nu sunt publice, ele fiind protejate, parțial, ca purtătoare de drepturi de autor.

În fața unui set consistent de proiecte (auto)plagiate, finanțatorul public nu are, în condițiile OG 51/1998 sau ale Legii 350/2005, instrumente legale de respingere administrativă a respectivelor proiecte, originalitatea nefiind un criteriu de eligibilitate. Acest lucru a pus instituția finanțatoare într-o situație flagrant de tentativă de abuzare a programului de finanțare – din fonduri europene – și de deficit de proceduri clare de evitare a fraudării finanțării.

Având în vedere faptul că fenomenul proiectelor (auto)plagiate este în mod evident în extindere în zona finanțărilor culturale și luând în considerație necesitatea încurajării și susținerii inovării și originalității în domeniul cultural, considerăm vitală o intervenție legislativă care să ofere finanțatorilor instrumentele necesare eliminării practicilor de copiere a conținutului proiectelor.

Proiectul legislativ de față modifică cele două acte normative incidente în finanțarea nerambursabilă de proiecte și programe culturale sau de interes public general – Ordonanța Guvernului nr. 51/1998 și Legea 350/2005, invocată ca temei legal pentru finanțări culturale de către o serie de autorități locale (Primăria Cluj-Napoca, CJ Cluj etc.) – prin introducerea originalității proiectului depus ca un criteriu de eligibilitate administrativă a acestuia spre finanțare.

Astfel, vor fi considerate drept neeligibile proiectele identice sau similare în proporție de peste 50%, ca și cele care sunt identice ori similare în aceeași măsură cu proiecte deja finanțate anterior (existând supoziția că un astfel de proiect finanțat îndeplinește criteriile de calitate).

Aceste modificări legislative nu au impact asupra bugetului consolidat al statului și sunt de natură să asigure în mod real transparența cheltuirii fondurilor publice, libera concurență a operatorilor culturali și dezvoltarea durabilă a domeniului cultural.

În numele inițiatorilor,

deputat Iulian Bulai

Tabel susținători

LEGE privind completarea Ordonanței Guvernului nr. 51/1998 privind îmbunătățirea sistemului de finanțare nerambursabilă a proiectelor culturale și a Legii nr. 350/2005 privind regimul finanțărilor nerambursabile din fonduri publice alocate pentru activități nonprofit de interes general

Nr. crt.	Numele și prenumele	Grupul Parlamentar	Semnătura
1	Bulbi Iulian	USR	
2	Diana Stoica	USR	
3	DIANA BUZOIANU	USR	
4	KLENER ADRIAN	USR	
5	AMIEL-GERGUT BLAGA	USR	
6	Fălovi Nicu	USR	
7	DENISA-ELENA NEAGU	USR	
8	BOTEZ MIHAI-CATALIN	USR	
9	GIURGIU ADRIAN	USR	
10	SILVIU BEHELEAN	USR	
11	MURARIU OANA	USR	
12	MOLNAR RADU-IULIAN	USR	
13	STAN IULIAN CRONIA	USR	
14	TERENTE EUGEN	USR	
15	Lazar Ion Marian.	USR	
16			
17			
18			
19			

Parlamentul României

Camera Deputaților

Senat

LEGE privind completarea
a Ordonanței Guvernului nr. 51/1998 privind îmbunătățirea sistemului de finanțare
nerambursabilă a proiectelor culturale
și a Legii nr. 350/2005 privind regimul finanțărilor nerambursabile din fonduri
publice alocate pentru activități nonprofit de interes general

Parlamentul României adoptă prezenta lege:

Articolul I

Oordonanța nr. 51 din 11 august 1998 privind îmbunătățirea sistemului de finanțare nerambursabilă a proiectelor culturale, publicată în Monitorul nr. 296 din 13 august 1998, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

La articolul 11, după alineatul (4) se introduc două noi alineate, alineatul (5) și alineatul (6), cu următorul cuprins:

„(5) Proiectele cu conținut identic sau similar într-o proporție mai mare de 50%, indiferent de solicitantul care le-a depus, sunt neeligibile. Sunt neeligibile și proiectele care dovedesc identitate sau similaritate de conținut într-o proporție mai mare de 50% cu proiecte finanțate în sesiunea imediat anterioară.

(6) Autoritatea finanțatoare poate utiliza programe și sisteme anti-plagiat pentru identificarea similitudinilor dintre proiectele depuse spre finanțare la fiecare sesiune de finanțare și dintre acestea și proiectele finanțate în sesiunea imediat anterioară.”

Articolul II

Legea nr. 350 din 2 decembrie 2005 privind regimul finanțărilor nerambursabile din fonduri publice alocate pentru activități nonprofit de interes general, publicată în Monitorul oficial nr. 1128 din 14 decembrie 2005, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La alineatul (1) al articolului 21, după litera e) se introduce o literă nouă, litera f), cu următorul cuprins:

„Articolul 21

(1) Este exclus dintr-o procedură pentru atribuirea contractului de finanțare nerambursabilă, respectiv nu este eligibil solicitantul care se află în oricare dintre următoarele situații:

(...)

f) a depus în procedura de atribuire a contractelor de finanțare nerambursabilă unul mai multe proiecte cu conținut identic sau similar într-o proporție ce depășește 50% cu alt proiect depus în aceeași procedură.”

2. La articolul 21, după alineatul (1) se introduc două noi alineate, alineatul (1¹) și alineatul (1²), cu următorul cuprins:

„(1¹) În situația prevăzută la alin. (1), lit. f), măsura excluderii se aplică tuturor solicitanților ale căror proiecte sunt identice sau similare.

(1²) În determinarea caracterului original al proiectului, autoritatea finanțatoare poate utiliza programe și sisteme anti-plagiat pentru identificarea similitudinilor dintre proiecte.”